

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 18/2568

คำวินิจฉัยที่ 18/2568 ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี ศาลผู้ส่งความเห็นศาลปกครองสุพรรณบุรี ศาลผู้รับความเห็นนางสาว ท.โจทก์ นาย จ. ที่ 1 กับพวก รวม 2 คน จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 5

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีที่เอกชนยื่นฟ้องเอกชนด้วยกันเป็นจำเลยที่ 1 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นจำเลยที่ 2 อ้างว่า โจทก์เป็นทายาทของนาย ผ. และเป็นผู้มีสิทธิได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินต่อจากนาย ผ. ซึ่งเป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจากจำเลยที่ 2 แต่จำเลยที่ 1 อ้างข้อความอันเป็นเท็จในการยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและขอรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงดังกล่าวของนาย ผ. แต่เพียงผู้เดียว จำเลยที่ 2 มีคำสั่งอนุญาตให้จำเลยที่ 1 เป็นผู้ที่มีสิทธิได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินและให้จำเลยที่ 1 เป็นผู้ที่มีชื่อในหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4 - 01) เพียงผู้เดียว ทำให้โจทก์ต้องเสียสิทธิเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและเสียสิทธิเป็นผู้มีชื่อในหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4 - 01) ขอให้ศาลเพิกถอนการโอนหรือตกทอดมรดกสิทธิของจำเลยที่ 1 ที่เป็นผู้มีสิทธิเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและเป็นผู้มีชื่อในหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4 - 01) แปลงดังกล่าว จำเลยที่ 1 และที่ 2 ให้การทูลอ้างเดียวกันว่า การพิจารณาและอนุมัติให้จำเลยที่ 1 เป็นผู้ได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทของจำเลยที่ 2 ขอบด้วยกฎหมายแล้ว จำเลยที่ 2 ยืนคำร้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลว่า คดีนี้เป็นคดีพิพาทที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีพิจารณาแล้วเห็นว่า โจทก์ฟ้องมิได้กล่าวอ้างว่าจำเลยที่ 2 กระทำการโอนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นการใช้สิทธิทางศาลเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษารับรองคุ้มครองสิทธิและพิสูจน์สิทธิในที่ดินเป็นสำคัญ กรณีจึงเป็นคดีเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน

คำพิพากษา

อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ศาลปกครองสุพรรณบุรีพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้คำฟ้องของโจทก์ต้องการให้ศาลเพิกถอนคำสั่งอนุญาตของจำเลยที่ 2 จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 คณะกรรมการพิจารณาแล้ว คดีนี้จำเลยที่ 2 มีฐานะเป็นกรม จึงเป็นหน่วยงานทางปกครอง และโดยที่พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ให้อำนาจแก่จำเลยที่ 2 ในการจัดสรรที่ดินมอบให้แก่เกษตรกรสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำการปฏิรูปที่ดิน โดยการปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งการได้สิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของเอกชน การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อันเป็นการแตกต่างจากการได้

สิทธิในที่ดินของเอกชนและสิทธิแห่งทรัพย์สินมรดกตามประมวลกฎหมายที่ดินและ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การอนุมัติให้ได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้า
ทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินและออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูป
ที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01) ดังกล่าว เป็นการอนุญาตให้บุคคลเข้าทำประโยชน์ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้
ได้รับอนุญาต จึงเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.
2539 มาตรา 5 เมื่อโจทก์ฟ้องอ้างว่า การอนุญาตดังกล่าวทำให้โจทก์ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิได้รับการ
ตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเสียสิทธิเข้าทำประโยชน์และมี
ชื่อในหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4 - 01) แปลงพิพาท ในฐานะ
ทายาทของนาย ผ. อันเป็นการกล่าวอ้างว่า มติของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรีที่
ได้พิจารณาอนุมัติให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4 - 01) แปลงพิพาทให้
ตกทอดแก่จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นบุตรของนาย ผ. แต่เพียงผู้เดียว ไม่ถูกต้องตามกฎหมายและ
หลักเกณฑ์ของจำเลยที่ 2 โดยมีคำขอให้เพิกถอนการโอนหรือตกทอดมรดกสิทธิของจำเลยที่ 1 ที่
เป็นผู้มีสิทธิเข้าทำประโยชน์และเป็นผู้ชื่อในหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน
(ส.ป.ก. 4 - 01) แปลงพิพาท คดีจึงมีประเด็นที่ศาลต้องวินิจฉัยว่า การอนุมัติการโอนหรือการ
ตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ และการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขต
ปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01) แปลงพิพาทให้แก่จำเลยที่ 1 ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ อันเป็นคดีพิพาท
เกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในการออก
คำสั่งทางปกครองตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธี
พิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 คดีนี้จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง

องค์คณะ

ไม่มี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th ·
<https://www.thaideka.online/deka/18/2568>